

ZALA MEGYE

MEGYEI KÖZÉLETI HAVILAP

Asbóth emlékévé
10. oldal

Zala kitüntettjei Ünnepi melléklet

Játszson velünk!
6-7. oldal

Nehéz helyzetben az intézmények 2. oldal

Február-télutó
11. oldal

Tartalmunkból:

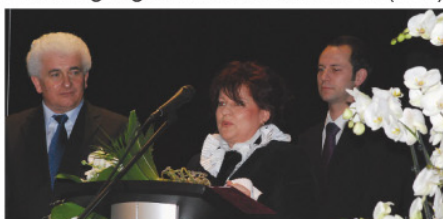
A földkérdés nemzeti ügy (4.o.)

Zalaszentgróti tájoló (5.o.)

A boldogság és a hozzá vezető út (8.o.)

Égvilággá dalolják (9.o.)

A foci az életük (15.o.)

Zala Megye

megyei közéleti havi magazin

Megjelenik a

Zala Megyei Önkormányzat
támogatásával **80.000** példányban
Kiadó-főszerkesztő: **Ekler Elemér**

Kiadja: **Zalataj Kiadó**
Pethőhenye

Az ügyfélszolgálat címe:

Zalaegerszeg, Rákóczi út 2-4.
8901. Pf.: 381.

Telefon: (92) 596-936, Fax: (92) 596-937

E-mail: zalataj@zelkanet.hu

Nyomás:

Martin Grafít Kft.

ISSN 2060-7326

Hogyan tovább megyei intézmények, oktatás?

A lenti Gönczi Ferenc Gimnáziumban 12 millió forinttal kevesebből gazdálkodhatnak.

A Zala Megyei Önkormányzatnak 2010-ben 1,3 milliárdos hiánnyal kell megbirkóznia, így ahhoz, hogy intézményei működőképessé maradjanak a kieső forrásokat pótolnia kell. A megyei önkormányzat fenntartásában 23 intézmény működik, köztük oktatási, közművelődési és szociális intézmények, gyermek – és időszotthonok. Ezeket az intézményeket súlyosan érinti a kormányzat normatíva csökkentése.

A normatív állami hozzájárulás ezek esetében 195 millió forinttal csökkent, a személyi jövedelemadó elvonás az intézményekre vonatkoztatva 275 millió forint bevételkiesést jelent a megyének. Így intézményi szinten az elvonás összesen 470 millió forintot tesz ki. Ha ezt a bevételkiesést áthárítanák az intézményeikre, akkor azok működésképtelenné lennének, és nem csak a diákok tanulása, illetve az ellátottak helyzete kérdőjeleződne meg, de közel 1500 ember munkahelye is veszélybe kerülne.

Sajnálatos, hogy az oktatási szférában az állami források sok esetben az intézmények finanszírozásának 50 százalékát sem érik el. A legsúlyosabb helyzet a gyermekotthonoknál tapasztalható: működésükhöz a kormány csupán 30 százalékkal járul hozzá, a többit a fenntartónak kell pótolnia. A megyei önkormányzat számára nem csupán kötelező feladat, de kötelesség is, hogy a zalai fiatalok színvonalas tanulási lehetősége, a szociális szférában ellátottak jövője biztosítva legyen. Ezért, ahogy *Pintér László* alelnöktől megtudtuk, hogy ha hitelből is, de finanszírozni fogják intézményeik működését:

– A megyei közgyűlés alelnökeként, és mint Lenti és Letenye térség országgyűlési képviselőjelöltje, munkám során mindent megteszek azért, hogy intézményeink működőképességét és a munkahelyeket meg-

őrizzük. Egyik legfontosabb feladatomban azt tartom, hogy a térségben tanuló és dolgozó emberek érdekeit képviseljem. Az oktatásban a pedagógusok sajnos le vannak csupaszítva, mindent elvontak tőlük. Egy kezdő tanár csak 90 ezer forintot keres, amiből nem lehet értelmiségi életet élni. Ennek köszönhetően a felsőoktatás komolyabb tanárképző egyetemem a reáltárgyakra való jelentkezésnél már csökkenés tapasztalható. Megengedhetetlen, ami manapság történik: erkölcsileg is rendet kell tenni az oktatásban, megoldást kell találni az ilyen sajnálatos történésekre, mint a pedagógusverések. Második osztálytól pedig vissza kell állítani az osztályozást az alsó tagozatban, a szülő ügyis arra kíváncsi, hogy a jelenlegi szöveges értékelés hányast ér – jegyezte meg *Pintér László*.

Hozzátette: a lenti *Gönczi Ferenc Gimnázium* a normatíva és a személyi jövedelemadó eltérésnek eredményeképp több mint 12 millió forinttal kevesebből gazdálkodhat. Sajnos a jelenlegi családpolitikának, létbizonytalanságnak Zalában is van „eredménye”: felére csökkent a gyereklétszám, ami kihat az oktatásra is. Annak idején nagy iskolával rendelkező falvak most csak „összeállva” tudnak fenntartani egy intézményt.

Pataki Balázs

HIRDETÉSÉT FELADHATJA
a 80.000 példányban megjelenő

Zala Megye havilapban.

Telefon:

(92) 596-9360 • Fax: (92) 596-937

E-mail: zalataj@zelkanet.hu

Elfogadták Zala idei költségvetését

Soros ülését tartotta a Zala Megyei Közgyűlés január 22-én. A jelenlevő politikusok 17 napirendi pontot tárgyaltak. Az egyeztetésen csupán a megyei önkormányzat 2010-es költségvetése adott okot vitára. Az ellenzék elsősorban a büdzsé hiányának 1,3 milliárdos nagyságával nem értett egyet. *Balogh Miklós* szerint a pénzügyi előirányzat 19 milliárdos bevétele alacsonyabb a reálisan várható adatoknál, kiadásai esetében pedig túltervezés történt. Egyrésztől szűkmarkúnak, másrésztől bőkezűnek tartják és félnek, hogy az év második felére összeomlik a költségvetés. *Manning Jeno* elnök válaszolt az elhangzottakra és kifejtette: brutális támadás érte a megyéket. Zala önkormányzatától 600 millió forint normatív támogatást von el az állam idén. Ez az intézkedés tisztességtelen és hasonló esetre nem volt példa az elmúlt húsz évben. Véleménye szerint a jelenlegi kormány arra játszik, hogy működésképtelenné tegye az országot tavaszra, a választásokat követő időszakra. Nehezíti a helyzetet, hogy az illetékbévételek csökkentése miatt további 600 millió forint elmaradással kell számolnia a megyének. A zavartalan működést hitelfelvétellel próbálják majd biztosítani. Szükség esetén pedig a 2007-ben kibocsátott kötvényeket is felhasználják, bár ezt a forrást alapvetően fejlesztési célokra kívánják fordítani.

Baracska József, *Balogh Miklós* és *Horváth Csaba* a rehabilitációs hozzájárulás kapcsán kértek szót. A baloldali képviselők szerint akár 150 millió forintot is spórolhatna Zala, ha a járulé-

befizetése helyett több fogyatékossággal élőt alkalmaznának az intézményekben. A megyei közgyűlés elnöke elismerte a kérdés fontosságát, azonban *Baracska József* javaslatát szakmailag teljesen megalapozatlannak tartotta, hiszen a 3100 főt foglalkoztató intézményrendszerben létszámstop van, vagyis elbocsájtásokra lenne szükség ahhoz, hogy megváltozott munkaképességeket alkalmazzanak. Ugyanakkor természetesen átgondolják, hol tudnak munkát biztosítani számukra, de ezzel a lehetőséggel csak minimális, 5-10 milliós megtakarítást érhetnek el. *Dr. Pál Attila* a témával kapcsolatban kiemelte: a kormány megszüntette a megváltozott munkaképességűk bértámogatását, szétűzött egy jól működő rendszert, ezért szűnt meg több száz fogyatékossgal élő munkahelye. Nem a közsférában kell foglalkoztatni őket, hanem vissza kell állítani a hatékony hozzájárulási rendszert. *Pálkás Róbert* a költségvetést ellenzők figyelmét arra hívta fel, hogy *Keszthelyen* a kormány csupán 43 százalékban

A szakmailag is elismert kardiológia méltó helyet kaphat.

járul hozzá az iskolák fenntartásához, míg a megye több mint 50 százalékban.

Az ülésen terítékre került a falvak pályázati önrészhez való hozzájárulására szánt 25 millió forint csökkentése is. *Dr. Boros Imre* szerint a támogatásokból olyan beruházások valósulnak meg a településeken, amelyek nem térülnek meg. A többségi oldal kormányellenes kritikái közt megfogalmazódott az is, miszerint a jelenlegi államvezetésnek nincs köze az uniós fejlesztési forrásokhoz, a gyenge hatékonyságú válságkezelésért, a hiányokért azonban egyedül felelős. *Dr. Pál Attila* így folytatta: az uniós támogatásokat nem lehet összekeverni a megye fejlesztéseivel, a közösségi források a kormány nélkül is eljutottak volna Zalába. Az EU nem munkahelyteremtésre és nyereségetermelő beruházásokra adja hozzájárulását, hanem olyan feladatokra, amelyeket az államvezetésnek kellett volna megvalósítani. Felújítjuk közművelődési intézményeinket, de azok fenntartására már nem marad pénz.

A megyei idejű költségvetését végül 30 igennel – köztük egy szocialista képviselő támogató voksával –, 4 nem szavazattal és 3 tartózkodás mellett fogadták el. *Manning Jeno* hozzáfűzte: a tavalyi évet várhatóan mintegy 430 millió forintos működési hiánnyal zárja a megye, az eredetileg tervezett több mint 900 millió forintos elmaradással szemben. Ezt ingatlaneladásokkal, intézményi megtakarításokkal és takarékossgal tudta elérni az önkormányzat. Megszavazták a Zala Megyei Kórház ötmilliárdos fejlesztési koncepcióját is, melynek önrészéhez 500 millió forintot biztosít a megye. A rekonstrukció tervét *dr. Fekete Zoltán* vázolta fel képviselőtársainak. Egységes kardiológiai szívcentrumot és egynapos sebészeti részleget is kialakítanak a zalaegerszegi egészségügyi intézményben. A jobb- és baloldal egyhangúan támogatta *Keszthely* és *Nagykanizsa* kórházainak felújítási pályázatát is. *Fekete Zoltán* példabeszédnek találta a megye három kórházának együttműködését, pályázataikat ugyanis összehangolták; céljuk az volt, hogy fejlesztéseikkel egymást segítsék majd.

Zala vezetői hangsúlyozták, mindent megtesznek, hogy folytassák a fejlesztéseket 2010-ben, azok nélkül ugyanis hátrányos helyzetbe kerül és elveszti versenyképességét a megye.

- mzs -

Támogatásokról döntöttek

Szokatlan gyorsasággal fejezte be február 12-én munkáját a Zala Megyei Közgyűlés, annak ellenére, hogy 17 napirendi pontot tárgyaltak. Az ülésen határozatok: támogatják a kistelepülések pályázati önrészét. Nyolc település, *Alsó-szenterzsébet*, *Dióskál*, *Kányavár*, *Kerkafalva*, *Lakhegy*, *Orosztony*, *Páka* és *Pálfiszeg* fejlesztéséhez nyújtanak anyagi forrást, összesen 6,7 millió forint értékben.

A hiányszakmák támogatása, a beiskolázás elősegítése és a jobb tanulók szakmára jelentkezésének ösztönzése érdekében úgy döntöttek, hogy 4,8 millió forintra növelik a szakképzésben részesülők „extra” anyagi juttatását a következő tanévre. A rendelkezésnek köszönhetően 200 olyan fiatal kaphat akár havi 12 ezer forintos ösztöndíjat, aki gépészet, faipar, építészet, kereskedelem és közlekedés szakon tanul Zalában, erre az idejű költségvetésben egyébként 5 millió forintot különítettek el.

A megyei önkormányzat ismételten megújította együttműködési szándékát Vas megyével és a muravidéki magyar községekkel. A közösen megvalósuló programokra közel 5 millió forintot szánnak. *Manning Jeno*, a megyegyűlés elnöke kifejtette: a megállapodás keretében végzett együttes szakmai munka hatékonyan segítette

A pákai Öveges emlékház felújítását is támogatják.

elsősorban Muravidéken élő magyarság nemzeti kultúrájának, hagyományának megőrzését és kétnyelvű oktatási intézményeinek működését. E célból vállalták a számukra nem kötelezően vállalt feladatot, a térség támogatását.

A megye vezetői soron kívül napirendre vették a megyei kórház közvilágítás-, fűtés-, és szigetelés korszerűsítésére vonatkozó pályázatát is. Az egészségügyi intézmény épületének 270 millió összköltségű korszerűsítéséhez 89 millió forint saját forrást biztosítanak. A közgyűlésen hangsúlyozták: a kormányzati elvonások és a költségvetési hiány ellenére fontosnak tartják a zalai emberek egészségét. Minden pályázati lehetőséget megragadnak, hogy magasabb színvonalú és korszerű körülményeket biztosítsanak a betegek gyógyulásához.

A földkérdés nemzeti ügy

A magyar termőföld ára jóval alatta van az uniós átlagnak.

2011-ben lejár hazánkban a földmoratórium, azaz a külföldiek földvásárlási tilalma. Ezután bárki eladhatja birtokait külföldieknek. A magyar gazdák és az ország érdeke az lenne, hogy a moratóriumot meghosszabbítsák, ehhez azonban az EU hozzájárulása is szükséges, ami egyelőre kérdéses. A magyar termőföld ára jóval alatta van az uniós szintnek, így megéri a külföldieknek itt befektetni. Segítséget jelentene, ha a magyar gazdák a magyar vásárlókat részesítenék előnyben.

Fentős Pál falugazdászt, a lenti iroda vezetőjét kérdeztük, mi a véleménye a földmoratórium esetleges megszűnéséről.

– Reménykedünk benne, hogy a moratóriumot meghosszabbítják és nem szüntetik meg jövőre. Szó van arról, hogy kitolják három évvel az érvényességét (kivételes összefogással a kormány és az ellenzék is ezt szorgalmazza – a szerk.), hogy helyzetbe hozzák a magyar gazdákat – mondta Fentős Pál.

– 1994 előtt magyar és külföldi vegyesvállalatok vehettek földet, legálisan 70 ezer hektár földterület került külföldi kézbe. Az azóta eltelt időben ez a szám nem hivatalosan egy, illetve kettő millió hektár között van országosan. Ennek nagy része nem jogosan került külföldiek kezébe. Pontos adatokkal a földhivatalok és a cégbíróság tud szolgálni.

Fentős Pál arra is felhívta a figyelmet, hogy a kilencvenes évek közepén *Zalában* harminckét szabálytalan szerződést, zsebszerződést találtak, bizonyíthatóan. Értesítették a megfelelő hatóságokat is, de az

ügyben előrelépés nem történt azóta sem.

– A földkérdést nemzeti ügyként kell kezelni. Ahogy például a malom-, a cukoripar és az

energiaszolgáltató cégek is külföldi tulajdonban vannak, úgy két nap alatt a földet is felvásárolják, ha feloldják a moratóriumot.

kt

ELADÓ – KIADÓ
ingatlanokat
KERESÜNK ÉS KÍNÁLUNK!
ZALASZENTGRÓT, Kinizsi tér 4.
www.zalavolgeingatlanok.hu
Tel.: 06 30/329-3580 • 06 30/482-2811

8790 ZALASZENTGRÓT, Nyár u. 1.
Telefon: 83/562-950 • Fax: 83/361-868
E-mail cím: zala-cerealia@t-online.hu • www.zala-cerealia.hu

Háziasszonyok kedvence:
a TŰSKESZENTPÉTERI liszt!
Ár = Minőség

DR. SZABÓ AGROKÉMIAI KFT.
a Jó Gazdák szolgálatában

Vállalatunk a Dr. Szabó Agrokémiai Kft. 1994-ben alakult családi vállalkozás, mely az elmúlt 15 évben megvalósított, töretlen fejlesztéseknek köszönhetően Zala megye egyik vezető agrokémiai szolgáltató és kereskedelmi szereplőjévé vált. Mára már egész dunántúlra kiterjedt vevőkapcsolati hálózattal munkálkodunk partnereink jövedelmezőségének, rentábilis gazdálkodásának érdekében. 2008-ban a hagyományos mezőgazdasági kereskedelmi (növényvédőszer, vetőmag és műtrágya értékesítés) tevékenységen túlmutatva új, környezettudatos mezőgazdasági szolgáltatásokkal bővültünk, melyekhez hozzátartozik a komplett precíziós mezőgazdasági megoldásunk is, a Jó Gazda Program. Úgy gondoljuk, hogy a talajspecifikus gazdálkodási koncepció illetve szemléletmód nélkülözhetetlen része lesz a jövő gazdaságainak.

Szabó Kornél
Programvezető
06/30 523-0798

8790 Zalaszentgrót, Batthyány u. 36.
drszabo@agrokemiaikft.eu www.agrokemiaikft.eu

06/83 560-063
06/30 400-2629

Elérhetőségeink:

Telefon:
92/596-936,

Fax:
92/596-937,

E-mail cím:
zalataj@zelkanet.hu

Megújuló, bővülő szakellátó központ

Megújul és bővül a szakellátó központ.

A századik magyar város, Zalaszentgrót és kistérsége hamarosan egy megújult és bővített járóbeteg szakellátó köz-

ponttal gazdagodik. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT) háromszáz millió forintos támogatásával 445 négy-

Az ünnepélyes alapkövetétel.

zetméterrel nő meg az alapterület, s a meglévő tizenöthöz hat új szakrendelés kapcsolódik. Emellett hőszigeteléssel, akadálymentesítéssel és modernebb orvostechnikai, továbbá informatikai eszközparkkal teszik komfortosabbá a negyvenedik évében járó épületet.

A február eleji ünnepélyes alapkövetélen Császáz József, Zalaszentgrót polgármestere elmondta: az október végére elkészülő fejlesztéssel a város és a kistérség közel húszezer lakójának könnyítenek életén. Eddig ugyanis vagy Keszthelyre, vagy Zalaegerszegre kellett utazni egyes vizsgálatokra, kezelésekre. Ugyanakkor figyelemreméltó, hogy 7 új munkahelyet is teremtenek az intézményben.

A Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács elnöke, Balogh József az ünnepségen elmondta: Zala megyében az egy főre eső elnyert európai uniós források tekintetében a szentgróti kistérség a második a hévízi után. A közreműködő szervezet, a VÁTI Nonprofit Kft. hálózati igazgatóhelyettese, Virágh Péter kijelentette, hogy a munkálatoknál igénybe fogják venni a helyi vállalkozásokat is.

A szakellátó intézmény igaz-

Tájéoló

Zalaszentgrót

gató-főorvosa, dr. Varga Tamás a kistérség huszonhárom településének színvonalasabb kiszolgálását, továbbá az egerszegi és keszthelyi kórházak részbeni tehermentesítését emelte ki.

A kivitelezést pályázaton elnyerő ZÁÉV Zrt. vállalkozási igazgatója, Peresztegi Imre szerint ugyan szoros a határidő, de az új szárny júniusra, a régi épület felújítása pedig októberre elkészül.

Az alapköbe helyezett urnába a tervrajzok, engedélyek, helyi újságok, a projekt kiadványa és fémpénz került.

A Templom tér reneszánsza

Ma még a műemlék jelleghez méltatlan körülmények jellemzik a katolikus templom környékét, ám a város-rehabilitációs tervek szerint október végére szinte minden megújul. Az első tervek már 2000-ben megvoltak – mondta Császáz József polgármester. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében 245 millió forintot kap a templomtér (a csatornázást és a csapadékvíz

egy vállalkozás is, amely felújítást végez a belvárosban. A város ötvenmillió önrésszel „szállt be” a pályázatba. A teljes fejlesztési összeg így meghaladja a 324 millió forintot.

Ennek keretében városi rendezvény- és piacteret alakítanak ki, kitiltják a területről a járműforgalmat. Új világítást és burkolatot kap a templomtér (a csatornázást és a csapadékvíz

Október végére szinte minden megújul.

elvezetését is beleértve), továbbá egy teljesen új épületben kap majd helyet a kulturális információs iroda és az ifjúsági

klub. Az összegbe az is belefér, hogy rendezzék a piac jelenlegi területét is.

Kép és szöveg: Zatkalik

Hirdetésszervezőket KERESÜNK a megye minden részéből!

Érdeklődni lehet:
92/596-936, 8-12 óráig, illetve 30/378-4465.

Fedezze fel az 1000 éves Zalát...

A Fedezze fel az 1000 éves Zalát!

c. kötet az alábbi helyeken kapható:

Göcseji Múzeum
(Zalaegerszeg)

Balatoni Múzeum
(Keszthely)

Thúry György Múzeum
(Nagykanizsa)

a nyitva tartási időben

Keresztury Könyvesbolt
(Zalaegerszeg)

Simon István Könyvesbolt
(Zalaegerszeg)

Zala Könyvesház
(Zalaegerszeg)

Pannon Könyvesbolt
(Keszthely)

Betűvarázs Könyvesbolt
(Nagykanizsa)

Deák Könyvesház
(Nagykanizsa)

Még többet Zaláról:

www.zala.hu

Zala megye néprajzi értékei

A kötet 63. és ...

Zsúpkettőzés és zsúpolás a zalabaksai versenyen

A megyeszerte általános, „egyvégtében”, egyenes tetőgerinccel épült házakhoz képest a göcseji boronáépületek formagazdagsága nagyobb. A természet adta lehetőségek és a gazdálkodás különbözősége a zárt falusi utcák helyett kisebb épülecsoportokból álló falurészeket, úgynevezett szegeket hozott létre, amelyeket legtöbbször az ott lakó családról neveztek el (Barabásszeg, Pálfiszeg, Kustánszeg, stb.). E szegekben többféle ház- és

Fűrészelt, festett oromdeszkázat részlete (Göcseji Falumúzeum)

Szoknyás harangláb Felsőszenterzsébeten

telektípus alakult ki, négy oldalról kerített, zárt udvarú, vagy csak hajlított, széles utcai homlokzatú, előkamrás házak változatos képe fogadta az arra járókat. Szintén ezen a vidéken terjedt el a kástu, ez az emeletes gerendaépület, mely kamraként és pinceként is szolgált: élelmiszert, bort, szerszámokat tároltak benne. Kőházak Zalában csak a Balaton közvetlen környékén épültek.

A házak teteje, ismét csak a Balaton mentét kivéve, ahol a nádfedél volt az egyeduralkodó, évszázadokon keresztül teregetett és vesszővel lefogott szalmával, vagy zsúppal volt fedve, melyet általában csak a 20. században váltott fel a tetőcserep. A rozsszalmából kettőzött zsúpkévéket készítettek, s a saját anyagából csavart „kötéllal” erősítették föl őket a tetőlécekre, amelyeket – a ház többi részéhez hasonlóan – faszeggekkel rögzítettek egészen az 1800-as évek közepéig, a kovácsolt szögek térhódításáig. A ferdén lecsapott, úgynevezett csonkakontyos zsúptető díszes része volt az oromdeszkázat, amelyet általában fűrészelt mintákkal illesztettek össze, de gyakran voltak rajtuk égetett vagy színesen festett motívumok. Ugyancsak színes festés boríthatta a koszorúgerendák utca felőli szakaszait is. A gazdasági épületek hasonló módon voltak fedve. Vidékünk – lévén reformátusok lakta terület – különleges építménytípussal is dicsekedhet. A haranglábak többféle fajtája, a nagyméretű

„SZÉP ZALÁBAN SZÜLETTEM...” VI. HAGYOMÁNYŐRZŐ KÖZÖSSÉGI PÁLYÁZAT FELHÍVÁSA

A Zala Megyei Közgyűlés Hivatala Oktatási és Kulturális Osztálya, a Deák Ferenc Megyei Könyvtár, a Zala Megyei Múzeumok Igazgatósága, a Zala Megyei Levéltár, a Zala Megyei Közművelődési Intézmény

közösségi pályázatot hirdet

Zala megye településein élő közösségek, egyesületek részére

- Témakörök:
- ünnepekhez, jeles napokhoz kapcsolódó népszokások gyűjtése, bemutatása;
  - nemzetiségi hagyományok gyűjtése, bemutatása;
  - Zenei, tánc, irodalmi hagyományok gyűjtése, bemutatása
  - népi vallásosság;

- régi, elhagyott temetők, sírkertek felkutatása, gondozása;
- történetek, regék, mondák, adomák, falucsúfolók gyűjtése, előadása;

- helyi viselet és annak változatos formáinak bemutatása;
- paraszti munkafolyamatok, népi kismesterségek bemutatása;
- történelmi, társadalmi események feldolgozása;
- helytörténeti kiállítás rendezése, vagy egy-egy mesterséghez, munkafolyamathoz kapcsolódó tárgyak, eszközök összegyűjtése és kiállítása;

– a település vagy az adott közösség történetében jelentős helyi személyiségek, névadók életútjának feldolgozása

I. FORDULÓ:

A megadott témakörökben olyan alkotásokat várunk, amelyek

... és közben játsszon velünk!

...64. oldala

Zala megye néprajzi értékei

Útmenti kőkereszt, Liszó

gerendákból ácsolt és faszindellyel fedett, „szoknyás” szerkezetűtől (Felsőszenterzsébeti harangláb) egészen az egyszerű, Y-alakúig, amelynek csak „sisakját” fedte zsindegy, sokféle nagyság és forma fordul elő falvainkban. Előbbi szinte jelképévé vált Göcsejnek, s mint ilyen jelenik meg a megyeszékhely – és egyben Göcsej „fővárosának” bevezető útjain ugyanúgy, mint a csengőkkel, festett bádogdíszekkel és -korpusszal ellátott, vagy faragott faszobrokkal felszerelt útmenti keresztek. Ezek végigkísérték a megyei utakat, sőt a mezei, vagy szőlőhegyi dűlőket is. Sokszor fogadalomból állították őket. A lakásbelsőik általában egyszerűek voltak. Különlegesebb bútorfajtákat, almáriumot, pohárszéket, ruhásszekrényt a 19. század közepéig inkább csak a kismemesi kúriákban használtak, ugyancsak oda kerültek a művebb kályhák is. A szegényebbek berendezéséhez a padok, ládák, tékák tartoztak, később a sublatos láda vagy komód. A korai darabok: asztalok, ágyak, ládák ácsolt technikával készültek, ezeket a 19. század derekán váltották föl a puhafából,

Faragott hegedűtámlás székek a felvetett ágy előtt a Göcseji Falumúzeum kávési házában szobájában

2010-ben minden számunkban érdekes oldalak bemutatásával ízelítőt adunk Önöknek a *Fedezze fel az 1000 éves Zalát!* című könyvünkben.

Fedezze fel az 1000 éves Zalát!

Azok között, akik kérdéseinkre jól válaszolnak, minden hónapban 3 db könyvet sorsolunk ki.

A megfejtéseket az alábbi címre várjuk:
Zala Megyei Önkormányzat,
8900 Zalaegerszeg, Kosztolányi út 10.
zalaweb@gmail.com.

Kérjük, a borítékon illetve az e-mailben tüntesse fel: *Nyereményjáték*
Beküldési határidő: 2010. március 3.
Kérdés: Mi a kástu és milyen célra használták?

Előzős számunk helyes megfejtése: *Türjei templom, Szent László freskóciklus.*

A helyes megfejtők közül a szerencse *Menyhárt Ágnesnek* (8741 Zalaapáti, Cseresznyés u. 9.) kedvezett.

a kiválasztott egy téma feldolgozásának írásos és képi anyagából tevődnek össze:

- Legfeljebb 10 oldalas dolgozat + mellékletek (pl. fotó)
- Legfeljebb 15 perces videofilm írásos ismertetővel
- fotó-összeállítás vagy kiállítás – írásos ismertetővel

II. FORDULÓ:

Az első forduló értékelése után a **legjobb 12 pályázó jut tovább** a második fordulóba, a gálaműsorra, mely a **„Zalai Hagyományok Napja”** címet viseli.

„Zalai Hagyományok Napja” c. gálaműsor
időpontja: 2010. november 20.

tervezett helyszíne: Murakeresztúr, Művelődési Ház

E program keretében kell bemutatni a pályázati anyagot **10**

percben, melyhez a forgatókönyvet is el kell készíteni és **november 5-ig** leadni a Zala Megyei Közművelődési Intézménynek.

A pályázati anyag benyújtásának határideje: 2010. október 11.

A bírálóbizottság 2010. október 28-ig értékeli a pályázati anyagokat.

A részvételi szándékukat a Zala Megyei Közművelődési Intézménynél beszerezhető jelentkezési lapon az Intézmény (8900 Zalaegerszeg, Landorhegyi u. 21.) címére történő visszaküldésével jelezzék.

Visszaküldési határidő: 2010. március 25-ig

Információ **Szabóné Robb Aranka**, (telefon: 92/314-120/326-os mellék vagy 30/850-85-58, illetve faxszám: 92/815-521.

E-mail: robb.aranka@freemail.hu vagy robbaranka@zmk.hu)

A boldogság, és a hozzá vezető út

Beszélgetés Török Károlyné, Miszori Mariannával

Sokat tett a muravidéki magyar kultúráért.

„Marianna az elmúlt pár évben olyan alapos helyismeretre és kapcsolatrendszerre tett szert a Muravidéken, hogy már a hazai ember otthonosságával jár-kel errefelé. A muravidéki rendezvények és emberek iránti érdeklődése felülmúlhatatlan és túllép a hivatali kötelezettsége szféráján. Kedvessége, céltudatossága mindenkit magával ragad, ötletei, tenni akarása kimeríthetetlen.”

A fenti részlet a Muravidéki Magyar Kultúráért elismerésben részesülők bemutatásából való, és Török Károlyné, Miszori Mariannáról szól. A Zala Megyei Közművelődési Intézmény művészeti szakreferense 2010. január 23-án a *Magyar Kultúra Napján Lendván* vehette át a Muravidéki Magyar Nemzeti Tanács által alapított, idén neki ítélte elismerést, a *Kulturális Különdíjat*.

– Hány év munkája van az elismerésben?

– Az én népművelői tevékenységem 1982-ben kezdődött. Több éve ápolom a határmenti és nemzetközi kapcsolatokat intézményünkönél, hálás köszönet érte Zala Megye Közgyűlésének, valamint annak az együttműködési megállapodásnak, mely Zala, Vas és Muravidék kulturális életét köti össze. A muravidéki magyarság, azt gondolom, az elmúlt 5-6 év alapján fókuszált a munkámra. Nagyon nagy elismerés ez nekem, melyet Szlovéniában, a Muravidéken, Lendván kaptam meg, főleg azért, mert ez az első díjam szakmai pályafutásom során.... Paolo Coelho szerint: „Hisz a csodák-ban, s mert hisz bennük, azok meg is történnek.” Igaza lehet Coelhonak... Úgy érzem egyébként, hogy ezzel nem csak a Muravidéken végzett munkámat ismerték el, – talán átjön ez a ma már nem létező határokon, a zalai és regionális tevékenységnek is köszönhető, mindenesetre nagyon komoly visszaigazolásnak tekintem.

– Az ilyen alkalmak kapcsán az ember

talán összegez, kicsit mérlegel, át-gondolja, meddig jutott, ott tart-e, ahol korábban elképzelte, hogy tartani szeretne. Elégedett?

– Az én életemben talán kicsit mások az értékrendek. Rendkívül fontosak a mély emberi kapcsolatok, meghatározzák a mindennapjaimat, álmaimat, terveimet. Eddig is elégedett voltam egy jól si-

került rendezvény után. Nekem az boldogság, hogy eljönnek az emberek, érdeklődnek, értékelik. Ebből a szempontból elégedett, vagy inkább boldog vagyok. Másrészt viszont soha nem elégedett az ember, a következőt úgymint még jobbá, szebbé akarja tenni. A népművelői munka talán olyan, mint az íróké, vagy a színészeké, hogy más akarsz: mindig újat akarsz, és mindig megmutatni kívánod azt, amit te kitaláltál, el szeretnéd érní, amire vágyasz, és amikor egy álmod beteljesül, a gondolataid már új álmokat szőnek nyilván, hogy ha az egy közösséget érint, még nagyobb a felelősség. De ezzel együtt is: álmodni sem mertem volna erről a díjról. Fantasztikus emberekkel hozott össze a sors Muravidéken... egy idézet jut eszembe Kassák Lajostól: „Az utak csodálatosan összeszaladnak a megjelölt vándorokkal”. Hiszem, hogy így van.

– A népművelői munka manapság nem lehet könnyű. Hogy lehet megtalálni azt, amire igény is van, és a te mércéd szerint sem vállalhatatlan kompromisszum? Van-e még jó értelemben népművelés?

– Ha hagyományőrzésről beszélünk - akár vers-és prózamondásról, népi színjátszásról –, biztos, hogy mindenki elér abba a korba, amikor érdekelni kezdik a gyökerei. Ez nem azonos azokkal a gyökerekkel, amit frázisként hallunk oly sokszor, hanem a személyes életében vett múltkeresésre gondolok, amikor az emberek elkezdik felidézni az emlékeiket a nagyszülőkről, felkutatják a családfát, egyszerűen érdeklődnek a saját történelmük, múltjuk, hagyományaik iránt. Ezekkel az emberekkel meg lehet találni a kapcsolatot. Ez az egyik. A másik, hogy az internet korában igyekszem követni minden olyan technikát, ami fellelhető; imádom a hangos könyvet, de ugyanakkor szeretem a könyveket. Nekem kell a betű és nem a képernyőről. Szóval tudomásul veszem, hogy változik a világ, elfogadom és ennek megfelelően élek én is, és így teszem a dolgom. Így kapcsolom össze a dolgokat: az etnomoziban például képernyőre vetítem ki a múltat.

– Mi az *ars poeticája*?

– Ha abban a különös kegyben van részed, hogy az a munkád, amire mindig is vágytál, s amit igazán szeretsz, nagyobb energiáid szabadulnak fel a közösség felé való fordulásra, a mások boldogságára való törekvésre. Amikor látod, hogy elégedettek a munkáddal, ezt szerették volna tőled, vagy valami ilyesmire vágytak, amikor egy rendezvény véget ér, kevés ennél nagyobb boldogság van. Az mindenért fizet, mindenért kárpót, és az elégedettség remélhetőleg kéréséget, egészséget ad és azt mondhatja, hogy menj tovább. Menj tovább, de ne feltétlen a már jól kitaposott ösvényen, új utakra, persze nem feledve a régit. Ennél nagyobb érték nincs, ha ezt látod gyerekeken, vagy fiatalokon; és ha ezt sűrűn látod, az jó érzés. Régi bölcsélet, miszerint nem a hegy csúcsára való felérés pillanata a boldogság, hanem az addig odavezető út.

- esszé -

A Magyar Műveltség kincsestára

Helyünk az országban és a világban
Művelődéstörténeti
szabadegyetem – 19. 2009/2010.

március 5. 18.00. (P).

„Építsen az égre házat...”

Élő népi építészettel felé – HÁZAKRÓL
ÉS A HÁZASSÁGRÓL

Grátz Antal építész-mérnök
vetített képes előadása

március 26. 18.00. (P).

KIRÁLY ZSIGA KIRÁLYSÁGA

Pásztorok és betyárok - A magyar
népművészet kincsei

Szelestey László néprajzkutató
vetített képes előadása

Vendég: Jerausek Gyula, fafaragó,
népi iparművész és barátai

Programszervező és művészeti vezető:

Rajnai Miklós

Bánffy Miklós-díjas bölcsész

Helyszín: Halis István Városi

Könyvtár (Nagykanizsa, Kálvin tér 4.)

Az előadások ingyenesen látogathatók.
MINDEN ÉRDEKLŐDŐT
SZERETETTEL VÁRUNK!

„Sorsod ideköt – nem tagadhatod!”

„Nem mindegy, hogy sandán túrod a földbe magad, mint fényt nem igénylő vaksi vakond, vagy napba törve gátakat rombolsz, új szellőt váró sudaras nyárfa – Sorsod ideköt – nem tagadhatod! Magad, hited, fajod el nem adhatod!” – *Varga József* szavai lengték körbe idén *Zala megye díszközgyűlését* január 29-én. A *Hevesi Sándor Színházban* sorra került ünnepi rendezvény üzenete ezúttal is értékünk őrzése, hagyományaink továbbörökítése és szülőföldünkhöz való ezerszálú kötődésének megerősítése volt. A nézőtér megtelt mindazokkal, akik elfogadták a meghívást; a térség, a város, a községek előjáróival, jeles képviselőivel, politikusokkal, az egészségügy, a tudomány, a kultúra, a művészet és a sportélet kiválóságaival.

A megyei önkormányzat példaeértékű nézeteit pontosan tükrözte a többórás, színvonalas program. Összetartozásunkat Zala vármegye kivetített térképe szimbolizálta. A *Himnusz* felcsendülését és közös éneklését követően a zalaegerszegi *Zrínyi Miklós Gimnázium* kórusa mutatta be előadását. 2010-et *Asbóth Sándor* évének nyilvánították Zala vezetői. A 200 éve Keszthelyen született, magasrangú, 1848-as katonára, mérnökari tisztre, Kossuth szárnysegédjére, amerikai polgárháborús hősré a Hevesi Sándor Színház művészeinek pódiumműsorával emlékeztek. A meghitt hangulatot *Vésztergám Miklós* tárogatójátéka fokozta.

Ezt követően *Manninger Jenő* magasztos beszédét hallgathatták meg a résztvevők. Felszólalásában hangsúlyozta: a kormányzat megszorításai, a központi elvonások nem szeghették kedvünket, méltóképpen és örömmel ünnepeltük megyénk 1000 éves millenniumát tavaly. A községek és megyei zászlók lobogása, az áradó tömeg, a zalai földből származó együtvé tartozás jelei, a szülőföld szeretete és megbecsülése maradó pillanatokkal, élményekkel gazdagított bennünket a több szempontból is szakrális helyen, *Zalaváron*. Majd így folytatta: *Deák Ferenc* és társai a kiegyezésért küzdöttek az 1860-as években. Az Első fel-

Zala megye kitüntetettjei.

iratban a következőket olvashatjuk: „...a parlamenti kormány s felelős minisztérium mellett másik lényeges kelléke alkotmányunknak a megyék, kerületek és városok törvényes önkormányzata. E kettő válhatatlan kapcsolatban áll egymással...ez nyújt nyilvánossága által a visszaélések ellen legbiztosabb ellenőrséget, ez korlátozza a tisztviselői hatalom jogtalan túlterjeszkedését, alkotmányos életünk folytán ez óvta meg hazánkat a bürokratikus rendszertől.” A politikus *Deák Ferenc* szavaival élve arra hívta fel a figyelmet, hogy egykoron sem talált pártolásra és ma sem fogadhatjuk el az erőszakos régiósítást. A hagyományok, a kulturális-közjogi örökség ma, a globalizáció tájfunja közepette, még nagyobb érték, mint valaha. Az elmúlt években megerősödött identitásunk, tudományos műhelyekben dolgozzuk föl a múltat és értékeljük újra a történelem homályába merült és taszított eseményeit. A vidéki Magyarország ismét a megújulás tarsolya, bázisa, szellemi és emberi hátszaga lehet, amelyhez bátorság, vállalkozó kedv és szakértelem szükséges.

Manninger Jenő kihangsúlyozta a szülőföld szeretetét.

A megyei közgyűlés elnöke kiemelte azokat a fiatalokat is, akik átérzik idetartozásukat, keresik elporladt őseik szellemi intéseit, megtalálják eleink bölcsességeit és modern felfogásukkal adják, örökítik mindezt tovább. *Szálinger Balázs* fájdalmasan ír a megyei öntudatok elsekélyesedéséről *Zalai passiójában*. Am ennek a kritikus

hangnak köszönhető, hogy újraéledt a szűkebb pátria iránti szeretet és áldozatkészség.

Az ünnep – szokás szerint – alkalmat adott a díjazásra is. Zala Megye Díszpolgára Kitüntető Címben idén *Makovecz Imre*, Ybl-, Kossuth és Prima Primissima-díjas, nemzetközi híru építész részesült. A baki, a zalaszentlászlói faluház, a pethőhenyei templom és a készülő zalavári millenniumi emlékmű tervezője betegsége miatt nem vehette át személyesen az elismerést. Gondolatait *Deák István*, Pethőhenye polgármestere tolmácsolta.

A meghitt pillanatokat követően még közel 30 embernek köszönte meg a megyéért tett munkáját *Manninger Jenő*. A díjak átadását követően színpadra lépett az országos hírnevet kivívott *Kutyakölykök* formáció és a *Zalai Táncegyüttes*. A *Szózat* elnevelését követően pohárköszöntőre invitálták az ünnepelőket. A rendezvény záróakordjaként *Matija Posavec*, a horvátországi *Muraközi megye* főispánja mondott tósztot, felszólalásában pedig az EU-ban eltűnő határokról beszélt.

A díjazottak

Zala Megye Díszpolgára ki-
tüntetési cím

Makovecz Imre

nemzetközi híró építész (Bu-
dapest)

Az organikus építészet nem-
zetközileg is elismert, kiváló kép-
viselőjének, Zala megye hírnevének
őregbítéséért végzett alkotómunkája
elismeréséül.

Zala Megye Közigazgatásáért Díj

Zsuppán István Sándorné

köztisztviselő (Nagykutas)

Nagykutas-Kiskutas Községek
önkormányzati igazgatása területén a
köz szolgálatában végzett példamu-
tató és lelkiismeretes munkájáért.

Zala Megye Egészségügyéért Díj

Horváthné dr. Takács Ágnes

házi gyermekorvos (Gyenesdiás)

Több évtizedes kiváló, áldozatos
és példaértékű gyermek háziorvosi
munkájáért, a csecsemőgondozás,
betegségmegelőzés és egészség-
nevelés terén végzett tevékenység
elismeréseként.

Dr. Kósa Dezider Rudolf

főorvos (Babosdöbréte)

Az egészségügyben végzett több
évtizedes, magas színvonalú gyó-
gyító tevékenységéért és a krónikus
vesebetegség életminőségének javí-
tásáért.

Zala Megye Szociális Gondosko-
dásáért Díj

Gyulai Lászlóné

intézetvezető ápoló (Zalaeger-
szeg)

Kimagasló szakmai hozzáértéssel
végzett példamutató, lelkiismeretes és
kitartó munkája elismeréséül.

Zalai Közművelődésért Díj

Molnárné Raposa Irén

osztályvezető (Zalaegerszeg)

A megyei múzeumi szervezetben
végzett példaértékű kulturális és szer-
vező munkájáért, kimagasló közmű-
velődési tevékenységéért.

Nh. Orsovsky István

táncművész és táncpedagógus
(1933-2009)

Több évtizedes kiváló, példaérték-
ű táncművészeti munkájáért, a Zala
Táncgyűttes megalakításáért és fel-
virágoztatásáért.

Szivárvány dalkör

(Tófej)

A kulturált és színvonalas szóra-
koztatás érdekében végzett áldozatos
és önzetlen tevékenységéért.

Zalai Pedagógus Díj

László Ferencné pedagógus
(Zalaegerszeg)

Nevelőtanári és pedagógusi mun-
kásságáért, a zalai civil társadalom
szervezésében végzett tevékenység-
éért.

Boros Antal

ny. gimnáziumi tanár (Nagy-
kanizsa)

Több évtizedes lelkiismeretes peda-
gógusi munkásságáért, értékműtő
és -örző tevékenységéért, a keresz-
tény értékek rendíthetetlen képviselő-
téért.

Csány-Szendrey Általános

Művelődési Központ

(Keszthely)

Az iskolai nevelő-oktató munká-
ban elért kiemelkedő eredményekért,
a közművelődés és sport színterének
magas színvonalú biztosításáért.

Az Év Zalai Diákja Díj

Károlyi Mihály

egyetemi hallgató (Lenti)

Példamutató tudományos és
diákköri tevékenységéért, az orvosi
tudományok megismerése iránti
hajthatatlan tudásvágya elismerés-
éül.

Zala Megye Sportjáért Díj

Dr. Villányi Antal

ny. főiskolai docens (Zalaeger-
szeg)

Zala megye kosárlabda sportjának
szervezésében és irányításában vég-

A zalaegerszegi Zrínyi-gimnázium kórusa.

zett több évtizedes kiemelkedő sport-
vezetői munkájáért.

Zala Megyei Ifjúsági Sportjáért
Díj

Nagykanizsa Torna Egylet 1866
Vívó Szakosztály

A vívás megszerettetéséért, magas
színvonalú oktatásáért, kiemelkedő
tudású versenyzők neveléséért, rangos
nemzetközi versenyek megszer-
vezéséért az ötvenéves jubileum alk-
almából.

Zala Megyei Sajtódíj

Takáts Sándor

ny. rovatvezető (Zalaegerszeg)

Több évtizedes színvonalas új-
ságrírói munkásságáért, a vidék
társadalmi modernizációja és a
gazdaság fejlesztése érdekében
folytatott tudósítói tevékenység-
éért.

Zala Megye Községátaláért
Díj

**Zalaszentgróti Polgárőr Egye-
sület**

A lakosság közbiztonsága ér-
dekében végzett több évtizedes,
önzetlen és eredményes munkáért.

Zalai Civil Társadalomért és
Kisebbségeikért Díj

Dr. Szinku Mihály

állatorvos (Zalatárnok)

A Zalai Népfőiskolai Egyesület
elnökéként a civil társadalomért
végzett áldozatos munkájáért.

Zala Turizmusáért Díj

Dr. Czinki László

ny. mérnök (Kisrécse)

A régi paraszti életforma meg-
mentésében és bemutatásában kifejtett
munkásságáért, példaértékű falusi
turisztikai szolgáltatásaiért és a Pan-
nonhát Tájpark fejlesztési koncepció
kidolgozásáért.

Zala Megye Mezőgazdaságáért
Díj

Kovács Kálmán

vállalkozó (Lenti)

A mezőgazdasági termelésben
végzett magas színvonalú, példamu-
tató, újító munkásságáért.

Zala Megye Kistelepüléseikért és
Hagyományaiért Díj

Gyurkó Imréné

polgármester (Bucsuta)

Több évtizede Bucsuta település
hagyományainak megőrzése érde-
kében végzett áldozatos munkájáért,
közösségépítő és kulturális tevékeny-
ségéért.

Zöld Zaláért Díj

Feiszt Ottó vezérigazgató (Nagy-
kanizsa)

Zala Megye erdőgazdálkodá-
sában, a környezet állapotának és
értékeinek megővésében végzett
kiemelkedő szakmai tevékeny-
ségéért.

Vajda Lajos Díj

Balogh Mihály népi fafaragó
(Hottó)

Színvonalas népi iparművészeti
alkotómunkája elismeréseként és a
zalai népi hagyományokra épülő
személygyőzőalkotásaiért.

Az „Év Zalai Embere” Díj je-
löltjei voltak:

Farkas Tibor

a nagykanizsai Igricek együttes
vezetője

Görög Veronika

keszthelyi születésű atléta, ultra-
futó

Heinrich-Tamáská Orsolya

régész

Dr. Kárász Péter

főiskolai decens

Kiss Ernő

Jászai-díjas színművész

Kovács Gyula

pórszombati erdész

Kulcsár István

lenti gyógypedagógus

Péntek Imre

irodalmi lapszerkesztő

József Attila-díjas költő

Takács László

a ZTK-FM Vas férfi tekeklub
elnöke

Völgyi Péter

a Zalakerámia-ZTE KK ko-
sárlabda csapat vezetőedzője.

Az „Év Zalai Embere” Díjat a
Pórszombaton élő **Kovács Gyula**
nyerte el az olvasók szavazatai
alapján.

Matija Posavec (jobbról) és Manninger Jenő mondott pohárköszöntőt.

„Azt az egy épületet!”

Makovecz Imre vallomása az építészetéről, a kultúráról

„Bennem a megtörtént és ami megtörténhetett volna együtt adják a jelenvalót.”

(Makovecz Imre)

A magyar organikus építészet egyik jeles képviselője Budapesten született, 1935. november 20-án. Élete első tíz évében sok időt töltött apja szülőfalujában, a *zalai Nagykapornakon*, mi nemcsak személyes életére, de későbbi pályájára is nagy hatást gyakorolt. Ott ugyanis bepillantatható a vidéki életformába, és annak részleteibe is.

Építészmérnöki tanulmányait a Budapesti Műszaki Egyetemen 1959-ben fejezte be, majd 1962-ben az Iparművészeti Főiskolán építőművész-diplomát szerzett.

1959 és 1977 között különböző állami tervezővállalatoknál dolgozott (Buváti, Szóvterv, Váti), de közben munkatársával a vidéket járta, hogy az akkor elsorvadásra ítélt falvakban kulturális egyesületeket szervezzen, és faluházakat építsen a megmaradás érdekében.

Sárospatakon emberléptékű, a panelnél jóval költségkímélőbb lakóházakat is építeni kezdtek, de akkoriban ezt még csak kevesen nézték jó szemmel, így ő önkéntes száműzetésbe vonult, és 1977-81 között a Pilis Parkerdő Gazdaság főépítészeként dolgozott.

Karrierjében akkor következett be az áttörés, amikor 1981-ben önálló építészirodát alapított. Számos középületet (templomot, művelődési házat) tervezett, elsősorban vidéki városokban. Teljesen egyéni kompozíciójú épületeivel vált híressé, az organikus építészeti stílus megteremtője.

Első figyelemreméltó munkájának a paksi templomot

– Ez a Zala azt mondja, hogy az övé vagyok. Köszönöm.

tartja, amely karcsú, tűhegyes csúcsban végződő tetőzetével, ívelt kapubejáratával, egyéni stílusával országos hírnevet szerzett tervezőjének. Hasonlóan turisztalátványosság és stílusának karakteres hordozója a néhány évvel előbb épült síófoki evangélikus templom is. Ennél is korábbi munkája a Farkasréti temető ravatalozójának belső tere, amely egy emberi mellkast modellez. De az ő hírnevét öregbíti a Pázmány Péter Katolikus Egyetem pilisicsabai épületegyüttese, a középkori hangulatot keltő Stephaneumon is. Jellegzetes stílusjegyeit hordozza újabb munkái közül a makói Hagymaház és az egri uszoda.

1987-től a Nemzetközi Építészeti Akadémia tanára lett, egy évvel később pedig az Országépítő Alapítvány egyik alapítója, azóta kuratóriumának elnöke lett. 1989 óta a Kós Károly Egyesülés egyik alapítója, azóta örökös tagja. 1992-től ő a Magyar Művészeti Akadémia egyik alapítója, azóta elnöke, 2002-től pedig a Szövetség a

Számos kitüntetéssel ismerték el munkásságát: 1969-ben a legrangosabb építőművészeti szakmai díjjal, az Ybl-díjjal, 1990-ben a legfontosabb művészeti díjjal, a Kossuth-díjjal, 1996-ban a Magyar Örökség díjjal tüntették ki. 1997-ben megkapta a Francia Építészeti Akadémia Nagy Aranyérmét, 2001-ben a Corvin-láncot, 2003-ban a Prima Primissima díjat. 1989-ben a posztgraduális képzéssel foglalkozó Kós Károly Egyesülés egyik alapítója, azóta örökös tagja, 1987-től tanára a Nemzetközi Építészeti Akadémiának, 1992 óta a Magyar Művészeti Akadémia elnöke, egyetemi tanár a Budapesti Műszaki Egyetemen és az Iparművészeti Főiskolán.

Tisztelt Földjeim,

nagy szomorúság, hogy nem lehetek Veletek abból az alkalomból, hogy visszavetettek magatok közé. Boldog gyerekkorom és kommuniszták ellenére végzett munka – faluházak, templomcskák ma is változatlanul Zalához kötnek. De nem csak ez. Emberek: Targuba Miklós, Vattay Dénes, Deák István és sokan mások. Olyanok is, akik már nem élnek. Széll Gyula bácsi is, a kapornaki hentes, aki a Bük-hegy tetejére járt föl.

A lopóval húzott magának egy pint bort, elővette a tárogoját, melynek hangja Misefától Kapornakig vitte a legyőzhetetlen fajtának ünneppé vált dalát, mely azóta is bennem szól.

Ellenségeink elégedett gúnyval mondják: birka nép. Ez a nép türelmes és nem bárgyú. De ez igaz, meg kell tanulni újra dolgozni, – a család, a falu, a város hosszú távú érdekeit képviselni – a pénztől megháborodottakat pedig úgy elcsöndesíteni, hogy szavukat se halljuk.

Az én hosszú életem Zalája megvan. És most ez a Zala azt mondja, hogy az övé vagyok.

Ettől boldog vagyok, köszönöm.

Isten áldjon meg Benneteket.

Budapest, 2010. január 26.

Makovecz Imre

Nemzetért Alapítvány egyik alapítója.

Építészként fő műve az 1992-es sevillai világkiállítás magyar pavilonja. Máiig száznál több különböző funkciójú, jellegzetes stílusjegyeket hordozó épület jelzi munkásságának eredményét. A hagyományos

alapananyagok, s főleg a fa felhasználásával készült épületeknek hagyományörző hatása van, így a fát nem díszítőelemként, hanem szerkezetként használja. Az építész számára a környezetükbe illő, emberbarát, természetes anyagok felhasználásával készült építményt jelenti. Szerinte az épületnek úgy kell kinéznie, mintha az alja a földből nőtt volna ki és a teteje pedig az égből esett volna le rá. Építésze organikus, hiszen szándéka az, hogy egy lényegűvé váljon az épület a környezettel, szervesen illeszkedjen a tájba.

– Kezdetből azt az egy épületet szerettem volna megépíteni, amely az emberiség kezdete

előtt már állt – fogalmazta meg törekvését.

Építésze emberközpontú, humanizált, „látó” házainak szemük van (két ablak vagy ajtó), amivel a „belső lényegét” kívánja kifejezni, azt, hogy az épület lény. Alkotásai magyar és nemzetközi építészeti vonatko-

A Pázmány Péter Egyetem.

zásban is jelentősek, építészeti szakkönyvek idézett példái.

Makovecz Imre „Írások 1990-2000” című könyvében így vélekedik az építészetéről, a kultúráról:

Az építészetet sokan kizárólag a használat praktikus oldaláról szemlélik, sokan a szerkezetet emelik ki, mások stílustörténeti, vagy – akár úgy is mondhatnám – ízlés szintjén
(Folytatás a IV. oldalon)

„Azt az egy épületet!” Az „Év Zalai Embere”

(Folytatás a III. oldalról)

értékelik. A legtöbb itt, e gye-
pűvé züllesztett Közép-Euró-
pában szociális érzékenységgel
viszonyulnak az építészethez.

A részletekben vesző ítéletek
csak éppen magát az építészetet
nem látják esetenként, nem is
értik, sőt bizonyos neurotikus
előítéllettel el is utasítják.

Abban a korban élek, amikor
a nyílt és szabad kultúrát egy
rejtett és szervezett antikultúra
akarja felváltani. A nemes épü-
letek összefirkáltatása, a haj-
léktalan-élet, a szervezett rablás,
a kábítószertermelés, -eladás és
-fogyasztás, a tömegkommuni-

ként a föld tartozéka, sem
születés előtt, sem az után
nincs létezése. Ez az antikultú-
ra azt sugallja, hogy szabadon
élvezni kell az életet, s ennek
legfőbb feltétele a jólét, a fo-
gyasztás.

Itt, Európában közel egy
évszázados pusztítás után
vagyunk, s ezután már nagyon
nehéz a kultúra egy-egy te-
rületéről, vagy akár egyetlen új
épületről is úgy beszélünk,
hogy ne éreznénk azt, hogy
minden gondolatot, minden
összefüggést a kezdetektől meg
kell magyaráznunk. Ez a világ
már (vagy még) alig látja, sőt azt

Odaadó, lelkiis-
meretes, példamutató
munkája elismeré-
seként „Év Zalai
Embere” kitüntetést
vehetett át Kovács
Gyula január 29-én
Zala Megye Dísz-
közgyűlésén. (Vele
készített hosszabb
riportunkat egy ko-
rábbi számunkban
már olvashatták.)

A pórszombati
erdész 1962-ben szü-
letett. Gyermekko-
rában édesapjával
bebarangolta a térsé-
get, megismerte a
Göcsej, az Őrség és
Hetés gyönyörű vi-
dékét. S immár har-
minc éve ezen terü-
letek találkozásánál,
a Pórszombat kör-
nyéki erdőkben dolgozik. Te-
vékenysége során tanúja volt a
tanyak pusztulásának, még
bepillantást nyert a szegény,
ámde kiegyensúlyozottan élő,
magukat ellátó paraszti emberek
csodálatos világába. Harcol
hagyományaink, természeti
értékeink, eleink gazdálko-
dásának feledése ellen. Tanul-
mányozta a régió településeinek
múltját, szokásait, s ebben nagy
segítséget kapott az itt élő
idősektől, akik még pontosan
emlékeznek tradícióinkra.

Évekig tartó kutatásai során
különösen értékes, egyedülálló
fagén-állomány katalógust ké-
szített és folyamatosan felje-
gyezi, mire használták e pél-
dányokat egykoron. Faluja
közeli Medes-hegyi birtokán
különleges ősi fafajtákból álló

gyümölcsöst létesített, ahol
közel ezer, ritka, kihalóban lévő
csemetét nevelget.

Szeretné, ha nem törlnődne
ki a köztudatból a jellegzetes
fafélék, ha évtizedek múlva is
emlékeznék arra, milyen ízű a
vadkörte, hogyan néz ki a
nagyasszonyalma és milyen
berkenye. Ma már nemcsak
hazánkból, de a Kárpát-medence
számos területéről küldenek
neki ritkaságokat, hogy megő-
rizze azokat az utókornak.

A vidék hagyományait nem
csak fáival őrzi Kovács Gyula,
barátaival létrehozott egy lo-
kálpatrióta szerveződést, a
Medesi Kört, hogy még haté-
konyabban, közösen gondol-
kodva mentse a térség szellemi
és természeti kincseit.

- mzs -

A pethőhenyei Szent István templom.

kációs tekintélyrombolás, mint
mind elfogadott, legitim, szerves
része annak a militáns antikul-
túrának, mely az embernek azt
sugallja, hogy az állatoktól szár-
mazik, hogy biológiai egység-

is mondhatnám, nem hajlandó
elismerni, hogy a kultúra a ter-
mészet folytatása, a művészet
nem más, mint a természetben
lappangó, de meg nem valósult
ösképek teljes kifejtése.

Nagy sikerrel lépett fel az ünnepi műsorban a Kutyakölykök formáció és a Zalai Táncegyüttes.

Égvilággá dalolják

A gyermekeket szólítja meg a Zabszalma zenekar

„Bűvölj, bűvölj kisvilág” - ez a címe a 2008-ban Zalaegerszegen alakult *Zabszalma* zenekar egyik dalának. Muzsikájukkal valóban elkápráztatják a gyermekeket, a kicsik pedig nyitottságukkal nyugózik le minden alkalommal az együttes tagjait. Méghozzá az alapítókat *Kanta Juditot* (ének) és *Nyakas Pétert* (zenekarvezető, gitár, hangszerelés), valamint a többieket, *Magyar Rékát* (hegedű, ütőhangszerek), *Jandovics Viktóriát* (vokál, fuvola), *Salamon Attilát* (gitár) és *Kozma Ádámot* (basszusgitár).

A csapat stílusa sokrétű – mint mondják – amolyan világenés. Az akusztikus hangszerelés a jellemző, de minden szám más műfajban csendül fel. A „klasszikus gyermekdalok”, a népzene mellett éppúgy megtalálhatók a latin, a blues, a swing és a jazz elemek, mint a keleti, a balkáni és a reggae lüktetés. Első, „Égvilággá dalolom” elnevezésű albumuk tavaly jelent meg, amelyen *Simkó Tibor*, Felvidéken élt költő megzenésített versei hallhatók.

Előadásuk során számos kultúrkörből származó hangszerrel, köztük furulyával, fuvolával, töröksípval és dobval ismertetik meg a gyermekeket. Az együttes kiváló, sokéves múlttal rendelkező zenészei színe-

Maradandó élményeket adnak a gyermekeknek.

sebbe teszik a lurkók világát, miközben mindennapjaikba csempészik a hagyományokon alapuló, tényleges értékeket közvetítő élőzenét és annak varázsát. Megfogják az aprónép kezét és hetedhétország mesebeli világába repítik őket, ahol nem kell határt szabniuk fantáziájuknak, a műsor aktív szereplőivé válhatnak, közösen énekelhetnek és játszhatnak. Maradandó élményekkel gazdagítják a legkisebbeket, megosztják velük érzéseiket, örömteli, vidám pillana-

taikat, bújukat-bánatukat. Dalaikkal pedig alkalmat teremtenek a felnőtteknek is arra, hogy pár percre újra gyermekek lehessenek és felidézhesék elfeledett, fiatalkori emlékeiket.

A Zabszalma együttes értékeket képvisel és példát mutat, miközben tagjai nevelik a gyermekeket, fejlesztik képességeiket, készségeiket, tehetségüket és hozzájárulnak személyiségük kibontakozásához. A zenekar jelenleg jól megérdemelt

pihenését tölti, a nyugodt napok azonban nem telnek munka nélkül. Nekilátak második albumuk elkészítésének, amelyen az évszakok váltakozásáról dalolnak majd. A legújabb szerzeményekről pedig folyamatosan ízelítőt nyújtanak a www.zabszalma.hu internetes oldalukon.

Beszélgetésünk végén csak annyit mondott a szerzőpáros, Kanta Judit és Nyakas Péter: a gyermekek őszinte mosolyánál nagyobb elismerés nincs. *m.zs*

Megújult a gyermekotthon

Most már csak a falakon látható fotók mutatják, milyen is volt korábban a *Zala Megyei Önkormányzat nagykanizsai gyermekotthonának* épülete. Egy fél évvel ezelőtt indult és nemrég befejeződött beruházásnak köszönhetően esztétikus, korszerű körülmények között élhetnek az intézmény kis lakói, és összehasonlíthatatlanul jobb feltételek között dolgozhatnak az intézmény munkatársai.

Pintér László szerint talán tetőcserére is sor kerülhet.

A gyermekotthon sikeresen szerepelt az Új Magyarország Fejlesztési Terv bentlakásos intézmények korszerűsítésére kiírt TIOP-pályázatán, így 75 millió forintos támogatással, az önrész *megyei önkormányzat* általi biztosításával felújíthatták a minden szempontból erre már megérett intézményt. A munkálatok záró projektjén erről nem kis büszkeséggel és örömmel szólt *Bognár Veronika* intézményvezető és *Pintér László*, a megyei közgyűlés alelnöke.

A gyermekotthon vezetője elmondta: a pályázat keretében megtörtént az épület hőszigetelése, a nyílászárók cseréje, fűtési rendszer korszerűsítése és az intézmény aka-

dálymentesítése. Két új helyiséget is kialakítottak – ezek egyike a fiatalok anyák és gyermekeik együttes nevelésének lehet színtere, a másik a gyerekek új közösségi helyisége. Új irodákat kaptak a dolgozók is.

– Nagyon boldog vagyok, hogy pályázati sikerrel, megyei támogatással végre sikerült a gyermekotthont felújítani, a kis lakók életét talán ez által is kicsit boldogabbá tenni – fogalmazott az átadás során Pintér László. Mint mondta: az intézmény valóban megérett már a felújításra, de meg kell fontolni a tetőcserét is, melyre talán sor kerülhet a közeljövőben.

a.a.

Támogatás

Községi, nagyközségi önkormányzatok fejlesztési célú pályázatainak támogatása

A *Zala Megyei Közgyűlés* 2010. január 22-i ülésén elfogadta a 2010. évi költségvetésről szóló rendelet-tervezetet.

A költségvetésben az idei évben 10 millió Ft áll rendelkezésre a községi, nagyközségi önkormányzatok fejlesztési célú pályázatainak támogatására.

A támogatást továbbra is az alábbi célokra lehet igényelni:

- pályázati önrész kiegészítése (pályázati önrész legfeljebb 90%-a, maximum 5 millió Ft)

- általános forgalmi adó kiegészítése (ÁFA legfeljebb 50%-a, maximum 5 millió Ft)

- visszatérítendő kamatmentes támogatás (maximum 5 millió Ft)

A támogatás együttes összege nem haladhatja meg az 5 millió forintot.

A kérelmet legkésőbb a fejlesztési célú pályázat beadásával egyidejűleg kell benyújtani a megyei közgyűlés elnökének. A kérelemhez a 6/2009. (II.18.) ÖR. számú rendelet 1. sz. mellékletét képező adatlapot, a fejlesztési célú pályázat adatlapjának hiteles másolatát, valamint a képviselő-testület határozatát a fejlesztési célú pályázatról, illetve a kérelem benyújtásáról kell mellékelni.

Két nemzet hőse: Asbóth Sándor

Zala vezetői az idei évet **Asbóth Sándor** emlékének nyilvánították, szerény költségvetés mellett ugyan, de méltóképpen kívánnak főt hajtani Zala egykori szülőltje előtt.

Manninger Jenő, a Zala Megyei Közgyűlés elnöke fontosnak tartja, hogy a megemlékezés mellett, minél többen megismerjék **Asbóth Sándort**, aki 200 éve született, a hazájáért élt, cselekedett és lett híres mesze földön is.

minisztériumba került, majd hamarosan **Kossuth Lajos** szárnysegéde lett.

A szabadságharc levereése után **Kossuth**tal együtt hagyta el az országot, s követte őt az emigráció állomásain. A kormányzó legszűkebb bizalmasi köréhez tartozott. 1851-ben New Yorkban telepedett le, ahol

Asbóth Sándor tábornok.

mérnökként helyezkedett el, többek között közreműködött a Central Park tervezésében, ő használt először aszfaltot a new yorki járdák burkolására.

A polgárháború kitörésekor, a magyar emigránsok többségéhez hasonlóan, csatlakozott az északiak seregéhez, hamarosan

rancsnokaként többek között négerekből álló egységeket szervezett. 1864. szeptember 27-én a Marianna melletti csatában súlyosan megsebesült, egy puska golyó az arckoponyájába fúródott, amit sohasem sikerült eltávolítani onnan. (Az okozta korai halálát is.)

A polgárháború befejezése után, 1866-ban az Egyesült Államok argentinai nagykövetségévé nevezték ki, s hamarosan ellátta az uruguayi képviselőt is.

Buenos Airesben halt meg 1868. január 21-én. Végső kívánsága, hogy az Egyesült Államok földjében nyugodjon, 1990-ben

Az angol eredetű **Asbóth család** generációiból számos nagy egyéniség emelkedett hazánk legkiválóbbjai közé. Egyikük, **Asbóth Sándor** 200 éve, 1810. december 19-én **Keszthelyen** látta meg a napvilágot. Édesapja, **Asbóth János** a **Georgikon** tanáraként egyik szervezője volt a keszthelyi Helikoni Ünnepekknek.

Sándor fia mérnöknek tanult, ifjú szakemberként részt vett az Al-Duna szabályozásában, a Lánchíd építési munkálataiban, majd 1844-48 között Temes megye igazgató főmérnökéként tevékenykedett. 1848 decemberében ő is csatlakozott a honvédsereghez, ahol elsősorban mérnöki tudományát hasznosíthatta. 1849. április 20-án őrnaggyá nevezték ki, a hadügy-

Keszthelyen iskolát neveztek el a tábornokról.

Frémont tábornok vezérkari főnöke lett. 1862-ben a Pea Ridge-i csatában tanúsított vitézsége miatt dandártábornokká nevezték ki. 1863 őszétől Nyugat-Florida katonai pa-

teljesült, hamvait Washingtonban, az arlingtoni hősi katonai temetőben, helyezték örök nyugalomra.

Két nemzet őrzi emlékét.

Béres Katalin

Asbóth és vezérkara a Pea Ridge-i csata előtt.

FARKAS PÁLINKA

Nagylenyél

Ősi zalai zamatok

- Bér- és kereskedelmi főzés
- Palackozás
- Kis- és nagykereskedelmi értékesítés
- Igény szerint cefrebeszállítás

• Anno 1982 •

Hungarikum

Várom régi és leendő ügyfeleimet!

Telefon:

92/380-037, 30/3358-311

Hargitai hírmagazin

Biztonságos hegyi turizmus a Keleti-Kárpátokban

Három menedékházat készített el Hargita Megye Tanácsa a hozzá tartozó *Hegyimentő Közszolgálattal* közösen, menedékház-programjának keretében. A menedékhelynek szánt faépítményeket olyan félreeső helyeken állítják fel, amelyek a turisták által gyakran látogatottak, viszont balesetveszélyesek: *Fehérmező* (Nagy-Hagymás-hegység), *Ördög-tó* (Hargita-hegység) és *Naskalat-hegység* (Gyimes völgye). Ezekon kívül még nyolc menedékház felállítását tervezik különböző pontokon. Mindezzel azt szeretnék elérni, hogy a Hargita megyébe látogató turisták biztonságban érezzék magukat, és visszatérjenek máskor is, ám a helyiek

számára is ugyanilyen fontos ez a program. *Gábor Nicolae*, a csíkszeredai SERV-MONTHAR Egyesület vezetője szerint a menedékházak szerepe, hogy távolságokat felezzenek meg, ugyanakkor a kirándulók civilizációs szintjét is „felmérik” általuk, azaz mennyire becsülik meg az építményeket.

Régi címeres pecséteket kutatnak Székelyföldön

Székely címer-, pecsét- és zászlótörténeti munkacsoportot alakított *Hargita Megye Tanácsa*. A kutatás eredményeiről tanulmánykötetet terveznek kiadni, és idén március 15-én vándorkiállítás szerveznek a régi székely pecsétekből, zászlókból. A munkacsoport ötlete *Mihály János* történész, a *Hargita Megyei Hagyományőrző For-*

Hargita megye gyönyörű tájaival csábítja a turistákat. Látkép az Oltárkőről.

rasközpont munkatársa fejből pattant ki, és a Hargita megyei önkormányzat támogatta a megalakítását. A lövétei történész *Pál-Antal Sándor* levéltárossal, *Szekeres Attila* he-

raldikussal és *Zepezsaner Jenő* történésszel dolgozik együtt.

Székely könyvtár a világhálón

A csíkszeredai *Kájoni János Megyei Könyvtár* elkezdte a romániai közkönyvtári gyűjtemények magyar vonatkozású kulturális értékeinek digitalizálását. Ennek célja a digitalizált dokumentumok interneten való közzététele a széles körű hozzáférés biztosítása érdekében, illetve Székelyföld és a székelyföldi kulturális kincsek népszerűsítése világszerte.

Február Böjtelő hava - Télutó - Jégbontó hava - Szarvastor hava

Korcsolyázók a keszthelyi Balaton-parton. Lassan itt a tél vége.

Február a rómaiaknál a legősibb időkből az utolsó hónap volt, záró napja pedig Terminus, tehát a végzés, a befejezés ünnepe. Ez magyarázza, hogy részben a halállal, részben a termékenységkel kapcsolatos kultúrák fűződnek ehhez az időszakhoz, és általában az engesztelés hónapjaként tartották számon az ókorban.

A hónap latin neve, a klasszikus szerzők szerint szabin februm, „tisztulás” szóból ered. Való igaz, a február már az antik Rómában is a decemberi, januári vígságra következő testi-lelki purgálás idejének számított. A február eredetileg hiányzott a régi tízhónapos római évből,

Numa Pompilius függesztette hozzá.

Népi megfigyelések:

– ha gyertyaszentelőkor énekel a pacsirta, utána még sokáig fog hallgatni

– ameddig besüt a nap gyertyaszentelőkor a pitvarajtón, addig fog még a hó beesni

– Ágota még szorítja, de Dorottya majd tágítja

Február régi magyar (katolikus) neve Böjtelő hava, jelezvén a farsang utáni és húsvét előtti időszakot. A meteorológusok Télutó-ként tartják számon, a régi székely-magyar naptár szerint Jégbontó havának nevezik, eleink pedig (az *Avisura* szerint) Szarvastor havának nevezték

februárt. A Nap a Halak jegyében lép.

Húshagyókedd:

A húshagyókedd a nagyböjt előtti utolsó nap a farsangi mulatságok csúcspontja. Dalolni, táncolni azonban csak éjjelig szabad. Az ilyenkor tartott vigalmakban nagyokat kell ugrani, hogy nagyra nőjön a kender. Húshagyókedden tanácsos lemorzsolni a vetni való kukoricát és megmetszeni egy-egy tőkét a szőlő négy sarkán. Ma még mindenki jóllakhat farsangi fánkkal, kocsonyával.

Hamvazószerda:

Ez a nap a nagyböjt, a negyvennapos vezeklő és böjti időszak első napja, megemlékezés Jézus böjtlésének, illetve kín szenvedésének időszakáról. A VII. századtól vált szokássá a bűnbánati felkészülés.

Jégtörő Mátyás:

A február végi jeles napok közül talán a legismertebb 24-e, Mátyás, a jégtörő, aki vagy meghozza, vagy megtöri a jeget. „*Ha nincs, jeget csinál, Elrontja, bontja, ha talál, A jeget olvasztja Mátyás, Töri, és rajta likat ás...*” – többek között így emlékeztettek a réges-régi magyar kalendáriumok télutó havának ma is nagyon népszerű időjóslatára.

Naptár

Az áldozatok emlékműve.

Országgyűlés 2000. június 13-án elfogadott határozata értelmében minden év február 25-én tartják a KOMMUNIZMUS ÁLDOZATAINAK EMLÉKNAPJÁT. 1947. február 25-én *Kovács Bélát*, a *Független Kisgazdapárt* főtitkárát a megszálló szovjet katonai hatóságok jogtalanul letartóztatták és a Szovjetunióba hurcolták, ahol nyolc évet töltött fogságban.

Kardiológusnak készül az „Év diákja”

Idén lenti egyetemista kapta az *Év Zalai Diákja* kitüntető címet a *Megye Napja* alkalmából tartott ünnepi közgyűlésen. *Károlyi Mihályt*, a budapesti *Semmelweis Egyetem* orvostanhallgatóját példamutató tudományos és diákköri tevékenységéért és az orvostudományok megismerése iránti hajthatatlan tudásvágyáért tüntették ki, ahogy a róla szóló „ismertetőben” is olvasható.

Károlyi Mihály átveszi a kitüntetést Manning Jentől.

– Az általános iskolát Lentiben, a gimnáziumot Szombathelyen végeztem. Mára elszakadtam Lentitől, csak egy kis baráti közösséggel tartom a kapcsolatot, de a gyökerek ide kötnek – mesélt magáról Károlyi Mihály és azt is elárulta, hivatásválasztásában szerepe volt a családi mintának, hiszen édesanyja is orvos.

Az „Év diákja” nem szűkülöködik szakmai, tudományos és versenyeredményekben. Egyik legfontosabb elismerésnek tartja azt a második helyet, amit egy fiatal orvosok konferenciáján kapott. Emellett kiemelkedő tapasztalat volt még nemzetközi konferencián előadást tartani a magyar mellett német és angol nyelven és meg kell említeni a

Fiataloknak - fiatalokról

Japánban és Németországban végzett sebészeti gyakorlatot is, ahol bővíthette gyakorlati ismereteit.

– Júniusban diplomázom, utána szeretnék tapasztalatokat gyűjteni, új módszereket tanulni Németországban vagy az Egyesült Államokban, illetve ezeket hazahozni és a tapasztalatokat idehaza kamatoztatni. Később pedig kardiológusként szeretnék dolgozni, azt is elképzelhe-

tőnek tartom, hogy hazatérve Zala megyébe – beszélt terveiről, majd hozzátette: diákként szerzett tapasztalatai alapján a magyar orvosképzés nem marad el a külföldtől, hiszen az

oktatás nagyon erős, az egyetemeken jó elméleti képzést kapnak a hallgatók, szélesebb körű tudással szerelkeznek fel, mint például a német orvostanhallgatók. Különbség, hiányosság inkább a gyakorlati oktatásban mutatkozik meg, a külföldi intézményekben nagyobb hangsúlyt fektetnek a gyakorlati képzésre, de a magyar orvosok bárhol a világban megállják helyüket.

kt

Nem könnyű a döntés

Az egyetemekre és főiskolákra igyekvő diákok február 15-ig adhatták be a jelentkezési lapjukat. Az általános iskolák végzős diákjai nemrég írtak központi felvételit – a gimnáziumokba igyekvők –, és a többieknek is dönteni kellett arról, hogy milyen szakmát, képzést választanak. A pályaválasztás zalai jellemzőiről *Bánfalvi Péterrel*, a *Zala Megyei Közgyűlés oktatási és kulturális osztályának vezetőjével* beszélgettünk.

– *Zala megyében mit lehet elmondani az általános iskolák végzős diákjairól?*

– Még mindig úgy tapasztaljuk, hogy a szülők javaslatára sokan választják a gimnáziumokat. A legnagyobb gond az, amikor a szülő a közepes képességű gyermekére ráerőlteti a gimnáziumot. Ha nem a képességeinek megfelelő iskolát végzi, kudarcok sorát éli meg a gyermek. Ugyanakkor vannak a megyében olyan jól felszerelt intézmények, amelyek egyáltalán nem keresettek, pedig szakmát adnak. Zalában ilyen a kőműves, a gépszervezet-lakatos, a szakács és az ács. Idén februártól a hiányszakmákat választó diákok – nem titkolt motivációs céllal – ösztöndíjat

Bánfalvi Péter

kapnak. A Regionális Fejlesztési Tanács 10 hiányszakmát jelölt meg a régióban, havi 10.000 Ft támogatást kaphatnak a jó tanulmányi eredményt elérők. Ez az összeg szeptembertől a tanulmányi eredménytől függően változik.

– *Mi tapasztalható a felsőoktatásba jelentkező zalai diákok esetében?*

– Itt az okoz problémát, hogy olyan szakpárokat választanak a fiatalok, amelyek rendkívül jól hangzanak, azonban a munkaerőpiac igényeihez nem alkalmazkodnak. Ilyen például a kommunikáció-történelem szak. Ezzel a végzettséggel nem találnak maguknak munkát a fiatalok.

Zsuppán Beáta

KEDVES GYEREKEK!

A ZALAVÍZ ZRT. rajz-, fotó-, irodalmi és képzőművészeti pályázatot hirdet óvodások, általános- és középiskolai tanulók részére a Víz világnapja alkalmából

„Tiszta víz egy egészséges világért” címmel.

- Irodalmi műveket: vers, próza;
- Saját készítésű fényképeket: legalább 10x15 cm méretben és/vagy digitális formában (max. 10 db/fő);
- Rajzokat bármilyen technikával (legfeljebb A/2-es méretben);
- Bármely saját készítésű képzőművészeti alkotást (pl. tűzzománc, üvegfestés, kézimunka, stb.).

Egy kísérőlapra adjatok címet alkotásotoknak és írjátok le röviden, hogy mit ábrázol. Adjátok meg a neveteket, életkorotokat, lakcímeteket és iskolátok, tanárotok nevét. A beérkezett alkotásokból kiállítás rendezünk a víz világnapján és a legszebb pályamunkák alkotóit - minden kategóriában és korcsoportban - jutalmazzuk.

Figyeljétek weblapunkat: www.zalaviz.hu. Februárban indul négyfordulós víz világnapi internetes vetélkedőnk, amelyre 4 fős csapatokban általános iskola felső tagozatos és középiskolások tanulók jelentkezhetnek.

Pályamunkáitokat ide várjuk:

ZALAVÍZ ZRT.
8900 Zalaegerszeg, Balatoni út 8.
zalaviz@zalaviz.hu
www.zalaviz.hu

... a megbízható forrás

A tél hadat üzen a bőrünknek?!

Az évszakok körforgásában a két szélsőséges pont a tél és a nyár, ez időjárási szempontból a szélsőséges megpróbáltatásokat jelenti szervezetünkre és testünk természetes takarójára, a bőrünkre is.

Varga Andrea Katalin SPA tanácsadó segítségével vettük sorra, hogyan védekezhetünk télen a bőrünk egészségét károsító tényezők ellen.

– Fedetlen arcbőrünk van a legkiszolgáltatottabb helyzetben. Nappali ápolásra feltétlenül tápláló, erőteljes állagú arckrémeket használjunk olyan mennyiségben, amit bőrünk képes felvenni. Aki év közben anyagi lehetőségei miatt nem tud kozmetikumra

A téli sportot kedvelők a hegyekben a nap káros sugarai ellen szorulnak védelemre. Magas faktorszámú fényvédőkrém használata kötelező felnőttek és gyermekek részére is! UV szűrős napszemüveg nem csak a hegyekben, hanem utcai viseletként is védi szemünk egészségét a napsütéses, havas téli napokon.

Dala Barbara, Beauty Szalon kozmetikusa gipszpakolást készít Bakos Melindának.

Télen sok fejbőr probléma és betegség megelőzhető lenne, ha férfiak és nők nem a frizurájukat, hanem a hajas fejbőr egészségét félték volna. A hajformázó szerekkel takarékosabban bánjunk, a sapkahaszálat miatt erősebben zsírosodó haját ne mossuk gyakrabban, mint más évszakban. A hajas fejbőr – mint bőrünk általában – termel egy védőréteget a külvilág ártalmaitól. Ha ezt a réteget vegyszerekkel eltávolítjuk, megfosztjuk a bőrt természetes védekező képességétől. Az eredmény: gyulladt, kórosan hámosodó, viszkető foltok, hajhullás, foltokban pedig teljes hajvesztés.

Kezeinket is védjük a hidegtől és kiszáradástól. A sérült bőrfelszín hajlamosabb a túlzott reakcióra az egyébként számára elviselhető kémiai anyagokkal szemben.

Télen a szűk, kényelmetlen lábbelikben, egész nap szellőztelenül, műszálas anyagokba burkolt szenvedő lábfejek meghálálják az esti ápolást lábfürdő, krémes átmasszírozás, vagy lábtorna formájában.

Testünk bőre a legnagyobb felületű méregtelenítő szervünk. Előbb vagy utóbb megjelenik rajta valamilyen elváltozás formájában, ha „nem érezzük magunkat jól a bőrünkben.” Fizikailag tehetünk a legkönnyebben a jó közérzetünkért, fontoljuk hát meg a fenti tanácsokat a téli bőrápolásért!

a.a.

Életmód

költeni, legalább télen vásároljon a gyógyszerárak által összeállított arckréméből. 50 ml mennyiség 2-3 hónapig elegendő, pár száz forintért kapható, a bőr védelmét szolgálja. Aki ennél többet tud költeni arcápolásra, kérje szakember tanácsát.

A férfiak arcára is speciális ápolásra szorul télen: a legérzékenyebb szem- és szájkörnyéki bőr nemre való tekintet nélkül minden esetben védelmet igényel.

A méz jótékony hatása

Ősi élelmiszerünk. A legrégebbi természetes gyógyhatású finomságok egyike. Ez jusson eszünkbe, ha a kiskanálról arany-sárgán csurdogáló mézre nézünk vagy a forró mézes-citromos teát kortyolgatva pikáns, édes ízt érzünk.

Karrierje töretlen – sumérek, egyiptomiak, görögök, rómaiak és germánok már az ókorban életelixírként fogyasztották. A középkor patikáiban már egy sereg betegség ellen kínálták. Rengeteg vitamint és ásványi anyagot tartalmaz. Ezek hatása áldás a szervezetnek.

A méz négyötödét cukorból áll. Pontosabban szőlő- és gyümölcscukor keverékéből. Túlzásba vitt fogyasztása tehát hizlal (100 g = 325 kcal), ráadásul halmozott állapota miatt a fogaknak is árt.

Az iparilag előállított édesítőszerrel ellentétben a méz kizárólag természetes

összetevőket tartalmaz, eddig körülbelül 180 féle hatóanyagot találtak meg benne. Igaz, ezek közül néhány (például a vitaminok) csupán kis mennyiségben vannak jelen. Annál fontosabb a szerepük az ásványi anyagoknak, így a vasnak, illetve a nyomelemeknek. Utóbbiak közül a króm elősegíti a cukor feldolgozását, szabályozza a vércukorszintet. Ez az egyik oka, amiért a méz könnyebben emészthető a háztartási cukornál.

Egy kis méz

Egy kanál méz a nyelvre megnyugtatja az idegrendszert, új erőt ad a kimerült szervezetnek. Erősíti a szívet, serkenti a vérkeringést.

Egy csésze meleg tejben elkeverve és rendszeresen fogyasztva véd a fertőző betegségek ellen.

Egy borsónyi mennyiséget szétkenve az arcborón, az puha és bársonyos lesz.

Gyógyításra is alkalmas

A baktériumok egyáltalán nem örülnek a méznek: már az ókori egyiptomiak is ebből készítették kenőcsöt nyílt sebek gyógyítására. A mézes tea megfázás elleni

hatását pedig már minden gyerek ismeri. A „ragacsos szirup” hasmenés kezelésére is hatásos. Fontos: bár a mézet nyugodtan lehet forró italba keverni, sosem szabad együtt főzni vele, mert elillannak a hatóanyagok.

Nyugtató hatása közismert

A méz legfontosabb tulajdonsága, hogy a szervezet rengeteg energiát nyer belőle. (A Mount Everest, a világ legmagasabb pontja első meghódítójának, Sir Edmund Hillarynek is ott lapult egy üveg méz a hátizsákjában.) Természetesen elsősorban a magas cukortartalom miatt van ez így, de kísérletileg bizonyított, a cukor önmagában sokkal gyengébb hatású. Ennek ellenére a legjobb méz sem helyettesítheti a gyümölcsöt és a zöldséget! Az is vitathatatlan, hogy a méz megnyugtatja az idegeket. Az ilyenkor termelődő szerotonin nevű hormon ellenben nemcsak a mézben található szénhidrátokra indul be.

A foci az életük

Pacsán az általános iskola berkein belül 1975. szeptember elseje óta működik a *futballkollégium*. Kezdetben csak a hetedik-nyolcadik osztályosokat vették fel, 6-7 éve már azonban a negyedikeseket is várják. A zalai iskolák testnevelő tanárai közvetítették ide a tehetséges diákokat, nagy elismerés volt bekerülni. A gyereklétszám csökkenése miatt most már a szomszédos megyékben is hirdetnek felvételt, a jelentkezők között válogatót tartanak. Ahogy kollégium vezetője, *Grófné Csatos Andrea* elmondta, a gyerekek a focival kelnek és fekszenek, de természetesen felelősséggel is jár, hogy a kollégium lakói.

– Napi két órás tanulószobán vesznek részt, a kollégiumban házirend szerint élnek, és a szabadidős tevékenységek eltöltésénél számít a magatartás és a tanulmányi átlag is. A gyerekek minden olyan kedvezményt megkapnak, ami más iskolákban van, csak az étkezést kell fizet-

niük a szülőknek. Aki tudja, az támogatja alapítványunkat, a befolyt összegeket pedig a gyerekek körülményeinek javítására, utaztatására, sportfelszereléseire költjük. Az alapítvány segítségével néha a magyar válogatott meccseire is eljutunk – árulta el az általános iskola igazgatóhelyetteseként is dolgozó kollégiumvezető.

A futballkollégiumban tanuló gyerekeknek a délelőttjük hétfőtől csütörtökig ugyanúgy zajlik, mint a többi diáknak, délután viszont tanulószobán vagy edzésen vesznek részt. Szabadidős programra, kimenőre este van lehetőségük. Pénteken vagy szombaton mérkőzések vannak. Az intézménynek jelenleg 35 lakója van, de akár hússzal többen is elférnének. A futballistapalántákkal *Tóth Attila* vezetőedző, *Méhes Tamás* és *iff. Oláh György* edzők foglalkoznak, a tanulószobán pedig az általános iskola pedagógusai készítik fel őket. Az eredményességről *Tóth Attila* elmondta, hogy jelenleg

Délelőtt a tanulása a főszerep.

a megyei serdülő bajnokság déli csoportjának 5. helyén állnak, de az ellenfelek csapataiban olykor 3 évvel idősebbek is játszanak.

– Tavaszi eredményeink mindig jobbak szoktak lenni, mert nálunk télen is van edzés. Viszont a nyári vakáció itt is szünet, így csak szeptemberben találkoznak először a srácok – jegyezte meg a vezetőedző.

A nyolcadikosok közül a Veszprém megyei Öskün lakó *Gunics Róbert* annak idején az újsághirdetésben olvasott a futballkollégiumról:

– Szeretek ide járni, álmodom az NB I.-ben való szereplés. Ha

Dzsudzsák Balázs szintjét elérném, annak nagyon örülnék. A ZTE-hez, a Győrhöz és a Pápához is jelentkeztem továbbtanulni fociakadémiára – mesélte a pályán csatárként ügyeskedő fiú.

A Sümegcsehiből érkezett *Horváth Lion* 3 évvel ezelőtt Sümeg helyett Pacsát választotta:

– Sokat focizunk a szabadidőnkben is, de szoktunk cso-csózni, ping-pongozni, számítógépezni is. Azt már megszoktuk, hogy szinte csak vasárnap vagyunk otthon.

Pataki Balázs

Mérkőzés utáni értékelés.

Pályázati felhívás

A Zala Megyei Közgyűlés Kisebbségi és Nemzetiségi Bizottsága kisebbségi és nemzetiségi rendezvények támogatására pályázatot hirdet a megyében 2010. augusztus 31-ig megvalósuló kisebbségi és nemzetiségi rendezvények támogatására.

A pályázók köre: a megyében működő települési kisebbségi önkormányzatok, kisebbségi önkormányzati társulások, kisebbségi civil szervezetek, kisebbségi és nemzetiségi intézmények.

A pályázat benyújtásának módja: érvényesen pályázni a pályázati adatlap kitöltésével lehet, melyek átvehetőek illetve igényelhetők megcímzett, felbélyegzett választóborítékkal a Zala Megyei Közgyűlés Hivatalában (8900 Zalaegerszeg, Kosztolányi u. 10.), vagy letölthetők a Zala Megyei Önkormányzat honlapjáról (www.zalamegye.hu).

NEM KELL HŐSNEK LENNED

Adód 1%-a is szupernagy segítség.

www.nemkellhos.hu

Készült a **zalai civil** zalachivil.hu megbízásából az **NCA** NEMZETI CIVIL ALAPPROGRAM támogatásával

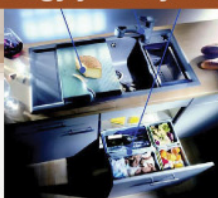
Információ a civil szervezetekről a NIOK 06 80 200 074-es zöld számán és a www.nonprofit.hu/egyszazalek honlapon.

Elege van a konyhájából?

...mert használni egy rémálom. Túl kicsi, kevés a tárolóhely, ezért kényelmetlen a főzés. Ez rendetlenséggel jár és elveszi az Ön kedvét az egészszről. Pedig a főzésnek családösszetartó szerepe van, megnyugtató, örömszerző tevékenység.

Önnek egy jó konyhára van szüksége!

Tartósan könnyű ápolás
+ vízkötésztítés
+ karcállóság

50%-kal
kevesebb tisztítási idő

Hogyan tudja ezt velünk megvalósítani?

Cégünk 15 éve tervez és gyárt konyhabútorokat. Minden szaktudásunkat bevetjük azért, hogy az összes problémáját megoldjuk. Állapotfelmérés után megoldásokat ajánlunk. LÁTVÁNYTERVEN MUTATJUK MEG, ezek a megoldások miért lesznek jók Önnek. Tudjuk, az Ön pénztárcája sem kimeríthetetlen, ezért alternatívákat ajánlunk a GYÁRTÁSI KÖLTSÉGEK csökkentésére.

Most könnyebben lehet egy jó konyhája, mert a látványtervezés költségét ebben a hónapban mi fizetjük Ön helyett!

Használja ki ezt a lehetőséget!
Hívjon most: 30/ 916 30 16

mxm laberendezés

referenciák: www.mxm.hu

www.zala.hu

PALMETTA

kézműves termék üzlet

KESZTHELY,
Fejér Gy. u.6.
Telefon:
83/312-273,
06 70 261-4278
www.hagyomanydivat.hu

*Iparművészeti ruhák, felsők,
aljak, blúzok, ingek*

HAGYOMÁNY A DIVATBAN

BOGNÁR ATTILA

belföldi áru fuvarozás, kiközelítés, költöztetés,
élelmiszer-szállítás, étkezési hulladékszállítás,
parkondozást vállalunk

ZALABOLDOGFA, Rákóczi u. 8.

Tel.: 30/851-0452 – Tel./fax: 92/460-580 – Mobil: 30/682-3217

E-mail: bognartrans@zelkasnet.hu

INTER-ABLAK 2002 BT.

Nyílászáró és árnyékolástechnikai bemutatóterem

KESZTHELYI BEMUTATÓTERMÜNK

Keszthely, Bem J. u. 39.

Tel./Fax: 83/312-502, 30/755-0782

interablak.keszthely@gmail.com

TAPOLCAI BEMUTATÓTERMÜNK

Tapolca, Keszthelyi út 7/1. (Bejárat a Wessselényi utca felől)

Tel./Fax: 87/411-735, 30/755-0781

interablak@gmail.com

www.interablak.hu • Nyitva (mindkét bemutatóterem): H-P: 9-17-ig, Szo.: 9-12-ig

MIÉRT FIZETNE JÖVŐRE TÖBBET !?

Éljen Ön is az előrendelés lehetőségével, így még ideai áron, kedvező feltételekkel lefoglalhatja nyílászáróit.

A részletekről érdeklődjön bemutatótermünkben.

SZOLGÁLTATÁSAINK

- Tervezés, gyártás egyedi méretben is
- Bontás, beépítés 7 év garanciával
- Teljes falhelyreállítás
- Párkányozás, takarólemezés
- Hulladék elszállítás

NYÍLÁSZÁRÓINK MŰSZAKI TARTALMA:

- Aluplast Ideal profilok 5 ill. 6 kamrás
- 1.0 + Argonos üveg
- Lekerekített profil + Fehér gumitömítés
- Részzellőző funkció
- Speciális SSP "melegkeret"
- Hibásműködést gátló
- 70 - 80 mm-es profilvastagság

**KÉRJEN
INGYENES
FELMÉRÉST,
ÁRAJÁNLAT
KÉSZÍTÉST!**

**GYÁRTÁSI
HATÁRIDŐ:
2-3 HÉT**

2009.12.03-tól a készlet erejéig.

CZOTTER

Irodatechnika

ZALAEGRSZEG,

Gyimesi u. 36.

Másológépek,
egyéb irodagépek,
Tec Ma és
Samsung
pénztár-
gépek,
kellékanyagok
értékesítése
és szervize.

Másológépek
bérelhetők.

Telefon:

**06-92/320-258,
06-20/9510-824**